

[Freddy Madsen]

at udforme disse regler og krav, og hvilken sammensætning disse råd og udvalg skal have. Hvilken vægt tillægges den faglige ekspertise i forhold til kommunale og amtskommunale forenklings- og sparehensyn, og hvilken indflydelse får lærere, forældre og elever?

Hvad angår henvisningen til specialundervisning, forudsætter lovforslaget, at skolepsykologen henviser. Det må stå helt klart, at skolepsykologens uddannelse ikke er tilstrækkelig på dette omfattende område, som nu tænkes lagt ind under folkeskoleloven.

For elever under skolealderen kan det næppe heller være rimeligt at inddrage skolepsykologen. Her er også et spørgsmål, som må afklares.

Om forslaget vedrørende specialundervisning af voksne skal bemærkes, at det forudsætter en adskillelse mellem den egentlige undervisning og oplæring eller optræning på beskyttede værksteder. For den voksne åndssvage elev er denne opdeling næppe hensigtsmæssig, og lovforslaget er i sin opbygning ikke relevant over for den voksne åndssvages undervisningsbehov.

Om integration af en handicappet elev i normalskolen er ønskelig eller ej, er alene et spørgsmål om, hvorvidt der kan skabes et undervisningstilbud, der opfylder målsætningen, og om de nødvendige ressourcer er til rådighed. Der vil være typer af handicap, hvor integrationen vil være uforenelig med kravet om et relevant undervisningstilbud. Til gengæld ville – og det er det, som man kunne opnå – mange helt urimelige udskillelser fra normalskolen kunne undgås, hvis folkeskolens tilbud var bedre, hvis førskoleundervisningen var bedre, hvis klassekvotienten blev sat ned, hvis lærerens efteruddannelse blev forbedret, hvis vi indførte skolebespisning, bedre forebyggende sundhedstjeneste osv. osv. Men det er jo det modsatte, der er sket. Folkeskolens niveau er allerede betydelig nedskåret, og derfor er det også vores bekymring, at de foreliggende forslag indicerer yderligere nedskæringer på de tilbud, der skal gives til de handicappede børn.

Derfor ser vi med overordentlig stor skepsis på det, som kan komme ud af de forslag, der her er fremsat, men vi mener, der kunne komme noget nyttigt ud af dem. Alt det vil imidlertid afhænge af besvarelsen af de spørgsmål, som jeg her har rejst, og mange

flere, som vi vil stille i udvalget. Det vil til syvende og sidst afgøre vores endelige stilling til disse forslag.

Tove Jørgensen (DKP):

Det, der kan gøre os betænkelige fra DKPs side ved de forslag til udlægning, der nu er blevet fremsat, er en række principper, som fremgår af forslagene.

Der er for det første spørgsmålet om særforborgens ophævelse som begreb, netop det, at målsætningen for særforborgen forsvinder. Der er spørgsmålet om neutralitet i forhold til den nuværende standard inden for forborgen. Der er spørgsmålet om mangel på minimumskrav til standarden for behandlingen, således som det er i forslaget nu. Der er en indførelse af betaling for ophold i daginstitutioner og en udvidelse af betalingen til fritidsundervisningen for handicappede og åndssvage. Der er tale om ophævelse af lokale vejledende råd. Og sidst, men ikke mindst, er der de betænkeligheder, der kan være ved at udlægge forborgen i den nuværende situation med de økonomiske betingelser, vi har, under hensyn til den krise, vi står midt i. Det rejser det spørgsmål, som flere andre ordførere har været inde på, om tidspunktet er rigtigt valgt.

Det vil bl. a. være spørgsmålet, om kommuner og amter er i stand til at leve op til det behandlingsapparat, som i øjeblikket findes i statslig regie. Jeg tænker ikke kun på de institutioner, der findes, selv om det også er dem, jeg tænker på, men jeg tænker også på ekspertisen, som er opbygget i træningscentre for forskellige former for handicap. Jeg tænker på den know-how, der er opbygget i behandlingsapparatet, og som nu vil blive splittet for alle vinde. Jeg tænker sidst, men ikke mindst, på alle de nedskæringer, der har fundet sted inden for daginstitutionerne og skoleområdet.

Af de forborgsgrene, som vi nu vil udlægge, er åndssvageforborgen den største, men det skal ikke glemmes, at der også er en række andre handicap, som vil blive sendt ud i forskellig decentral regie til nogle apparater, der slet ikke er opbygget endnu, og vi ved meget lidt om, hvordan de skal opbygges, for det fremgår ikke ret meget af de forslag, der foreligger her.